

Cultuurprofielplan

St. Bonifatiuscollege Utrecht

2023

Foto voorzijde:

Het schoolplein met het kunstwerk Natrix Helvetica MMXXII van kunstenaars en oudleerling Lieselore Frowijn.

Pieter Angeneind, cultuurcoördinator
Sigrid van der Mersch, cultuurcoördinator
Carolien Zeeman, cultuurcoördinator
Hanneke Schreuder, rector

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Visie op cultuureducatie	5
<i>Algemeen</i>	5
<i>Kwaliteit</i>	5
<i>Diversiteit</i>	6
<i>Verbondenheid</i>	6
2. Cultuureducatie op het Boni	8
<i>Curriculum</i>	8
<i>Bonirooster</i>	9
<i>Boni Cultuurdagen</i>	9
<i>Examenreizen</i>	9
<i>Buitenschoolse activiteiten</i>	10
3. Samenwerkingen	11
<i>Samenwerkingen binnen de school</i>	11
<i>Externe samenwerkingspartners</i>	11
4. Communicatie	12
<i>Communicatie naar collega's</i>	12
<i>Communicatie naar leerlingen</i>	12
<i>Communicatie naar ouders</i>	13
<i>Communicatie naar buitenwereld</i>	13
<i>Communicatie naar culturele partners</i>	13
5. Voorwaarden	14
<i>Vaksecties</i>	14
<i>Cultuurcoördinatoren</i>	15
<i>Afdelingsleiders</i>	15
<i>Directie</i>	16
<i>Het vernieuwde schoolgebouw</i>	16
<i>Financiering</i>	17
7. Bijlagen	18

Inleiding

Voor u ligt het (herziene) cultuurprofielplan van het St. Bonifatiuscollege. Cultuur- en kunsteducatie zit in de vezels van onze school. Vanuit die reden hebben wij in 2020 het initiatief opgepakt om deze kwaliteit van het Boni (zoals onze school bekend is binnen Utrecht) meer naar voren te brengen en het predicaat Cultuurprofielschool aan te vragen. Het lidmaatschap van de Vereniging Cultuurprofielschool (VCPS) zien wij als een stimulans ter bevordering van de kwaliteit en borging van ons onderwijs. Als cultuurprofielscholen kunnen we elkaar inspireren, ons onderwijs in dialoog met elkaar verder ontwikkelen en het niveau en de plaats van de kunstvakken in ons onderwijs borgen. Daarnaast kunnen we ons onderwijs aan dat van collega-cultuurprofielscholen toetsen. We halen graag ‘critical friends’ de school in, die ons met een frisse blik kunnen teruggeven wat zij (aan ontwikkelingsmogelijkheden) zien.

Sinds het toetreden tot de VCPS in 2020 heeft het Boni roerige tijden gekend. Allereerst natuurlijk door de coronapandemie met lockdowns, afstandsonderwijs en andere verstrekende gevolgen. Daarnaast startte in 2020 een grootse renovatie van het schoolgebouw: lesgeven in verschillende noodgebouwen met een soundtrack van bouwwerkzaamheden. Sinds januari 2023 is het vernieuwde hoofdgebouw volledig in gebruik genomen. Samen met de verbouwing van het fysieke gebouw hing ook een onderwijskundige vernieuwing. Dit komt onder andere tot uiting in een nieuw Boni-rooster. Dit flex-rooster biedt meer ruimte voor de leerling om eigenaar te worden van het leerproces en bevordert de zelfstandigheid. Hoewel de verbouwing als ook de onderwijskundige vernieuwingen zeer gewenst waren en breed gedragen worden, bracht het ook de nodige uitdagingen met zich mee. In schooljaar 2023-2024 komt langzamerhand weer rust en ruimte terug in de school. Ondanks (of juist dankzij) alle ontwikkelingen van afgelopen 3 jaar zijn de cultuurcoördinatoren niet stil blijven staan. De actiepunten die uit de visitatie van 2020 kwamen, zijn concreet onderzocht en (waar mogelijk) aangepakt. Ambities zijn aangescherpt en opnieuw geformuleerd. Deze worden verder uitgewerkt in ons ambitieverslag.

Als laatste nog een bijzondere vermelding van ons lustrum. Dit schooljaar bestaat onze school precies 100 jaar. Dit bijzondere jubileum vieren wij op een manier die past bij de lange traditie van kwalitatief goed cultuur- en kunstonderwijs op het Boni. De kunst- en designveiling ten behoeve van het nieuw opgerichte Boni Cultuurfonds, het lustrumboek, het gala in de stadsschouwburg, de lustrumdagen waarbij Edukans centraal staat, de wingerd in de aula van de school: tekenend voor de manier waarop kunst, cultuur en creativiteit centraal staan binnen de school. Vanuit de 100-jarige traditie bieden we nog elke dag leerlingen van kwalitatief goed cultuur- en kunstonderwijs aan met een uitgebreid programma aan Boni+ en buitenlesactiviteiten, tijdens welke leerlingen hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Immers, zoals door Gustav Mahler al zo mooi verwoord: “Traditie is niet het aanbidden van as, maar het doorgeven van vuur.”

1. Visie op cultuureducatie

Algemeen

Het Boni begeleidt leerlingen in de volle breedte van hun ontwikkeling en hun leerproces, zodat zij zelfstandig en zelfverantwoordelijk in de samenleving leren staan en daar, nu en in de toekomst, een maatschappelijke bijdrage aan kunnen leveren. De leerling heeft keuzevrijheid, binnen heldere kaders van vakdocent en mentor/coach, de docent houdt regie over de vaklessen. We begeleiden leerlingen op weg naar zelfstandig burgerschap met oog en aandacht voor de ander en het vermogen te kiezen voor de moeite van het begrijpen versus het gemak van het oordeel. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar het Schoolplan 2020-2024.

De algemene visie van het Boni draait om de drie pijlers: kwaliteit, diversiteit en verbondenheid. Dit vertaalt zich naar de volgende visie op cultuureducatie:

Kwaliteit

Zoals ook blijkt uit het lustrumboek *Boni 100 jaar - Méér dan een school*, is kunst en cultuur altijd al belangrijk geweest op onze school. Op het Boni bieden we kwalitatief hoog cultuuronderwijs aan. Onze schoolbevolking is heel divers: kinderen uit alle wijken van de stad Utrecht en ook nog een aantal van daarbuiten. Leerlingen uit alle sociaal economische milieus en met verschillende achtergronden en levensbeschouwingen. Ons cultuuronderwijs is ingericht op het uitdagen van onze leerling op zijn of haar eigen niveau. Hierbij willen wij de aangeboren nieuwsgierigheid van de leerling prikkelen. Zowel de belevingswereld van onze leerlingen als grote thema's in de wereld van de kunst en cultuur worden behandeld in ons cultuuronderwijs. We willen bevorderen dat een leerling zich competent genoeg voelt om de lesstof tot zich te nemen of de opdracht te maken. Een leerling wil daarnaast een gevoel van eigenaarschap krijgen over de lesstof en de opdracht. Als een leerling zich daarnaast ook emotioneel verbonden voelt met de klas, de docent en de lesstof, zijn alle voorwaarden gecreëerd voor het ontstaan van taakgerichte motivatie (Self Determination Theory van Ryan & Deci (2000)). Feedback en reflectie spelen een belangrijke rol bij het eigen maken van het geleerde en inzicht in eigen niveau.

Wij omarmen de gedachte dat kunst een eigen wijze van ervaren, denken en creëren is. Kennisverwerving in de kunst is fundamenteel anders dan bijvoorbeeld wettelijke of linguïstische domein: leren door en over kunst is een sensomotorisch, affectief, cognitief, creatief, metacognitief en sociaal proces. Creëren bij de kunstvakken is gericht op transformatie van het bestaande door waarneming, analyse, conceptualisering en gematerialiseerde verbeelding (Expertisecentrum kunsttheorie). Vanuit deze gedachte is het leren bij de kunstvakken opgebouwd. Productie en reflectie vormen de doelen bij het leren over en door kunst.

In ons cultuuronderwijs proberen wij waar mogelijk te differentiëren in opdrachten. Mede dankzij het cultuuronderwijs doen onze leerlingen 21ste eeuw-vaardigheden op zoals probleem oplossen, mediawijsheid, samenwerken, zelfregulering en kritisch en creatief denken. De leerling ontwikkelt verbeeldingsvermogen wat resulteert in een individueel product of groepsproduct. Onze leerling is in staat het eigen proces, eindresultaat en reflectie daarop zorgvuldig te presenteren in de vorm van een portfolio of voorstelling/concert. Ons onderwijs daagt de leerling uit om zichzelf steeds te verbeteren en

te verrassen (“Ik wist niet dat ik dat kon!”). Onze leerling leert van kunst en door kunst. Het doel van het cultuuronderwijs op het Boni is actieve cultuurparticipatie van onze leerling.

De evaluatie van ons onderwijs gebeurt onder andere met gebruikmaking van een actiematrix in de Sectiewerkplannen. Dit stelt ons in staat om te werken via de PDCA-cyclus. Hierin zal ook, schoolbreed, het cultuuronderwijs moeten worden opgenomen. Dit is terug te vinden in ons ambitieverslag.

Diversiteit

Wij streven op het Boni naar een diversiteit in aanbod, op een school met een diverse leerlingenpopulatie. We streven ernaar dat al onze leerlingen hun talenten ontdekken en we bevorderen de ontwikkeling daarvan. Leerlingen kunnen zich bij ons ontplooien op zeer uiteenlopend gebied. Op het Boni is het bijvoorbeeld mogelijk om eindexamen te doen in muziek en kunst-beeldend. Bètavakken profileren zich binnen de school met o.a. het nieuwe Beta-plein en robotica. In robotica speelt creatief ontwerpen weer een belangrijke rol. Er is ook aandacht voor taalonderwijs; zowel havo- als vwo-leerlingen kunnen kiezen voor extra certificaten Engels (Cambridge), Duits (Goethe) en Frans (Delf).

Buiten het reguliere curriculum zijn er mogelijkheden tot het volgen van Boni+ op het gebied van onder andere muziek, drama, dans, textiele vormgeving en beeldende kunst. De leerling heeft hier een breed keuzepalet, waarin ook vakoverstijgend wordt gewerkt. Verbreding en verrijking zijn duidelijk speerpunten in de Boni+programma's. Onze leerling heeft naast Boni+ tevens keuze uit vele naschoolse activiteiten. Zie hierover meer onder het kopje Buitenschoolse activiteiten.

Verbondenheid

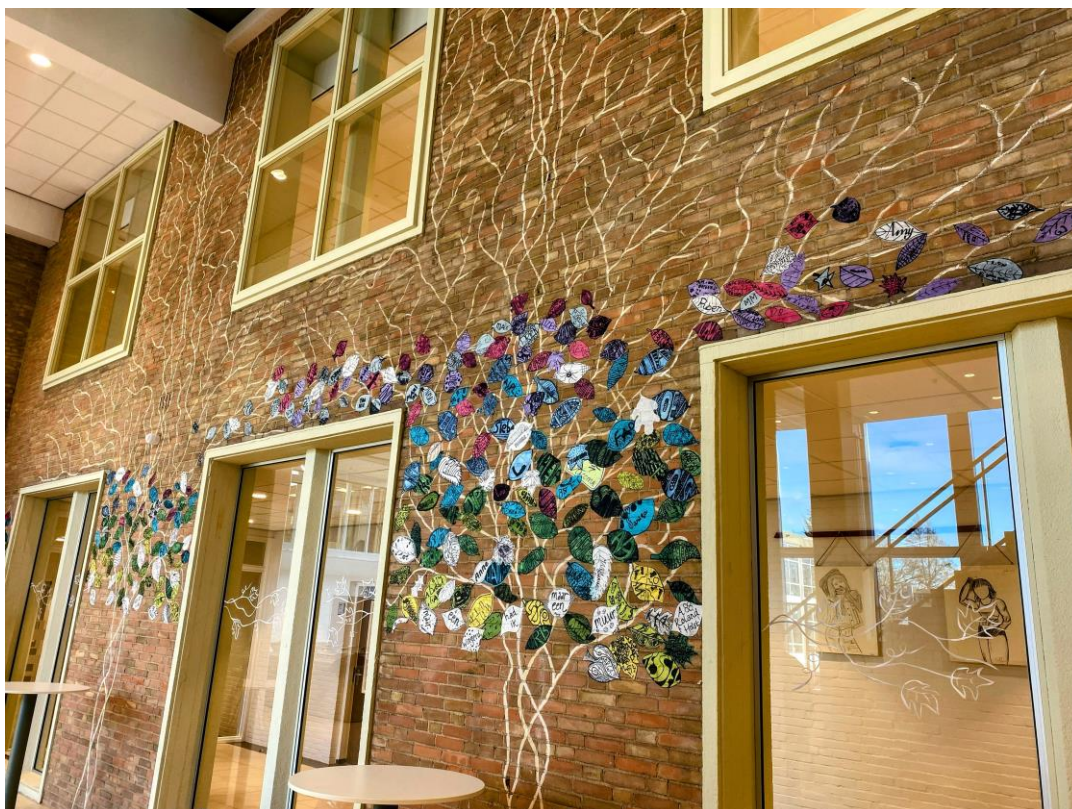
Op het Boni zoeken wij naar verbinding op verschillende vlakken: samenhang tussen jaarlagen door middel van een doorlopende leerlijn, samenhang tussen vakken onderling en samenhang in en met de wereld; niets staat op zichzelf. In ons cultuuronderwijs wordt het belang van cultuur in ieders leven benadrukt. Onze leerlingen leren anderen en elkaars mening te respecteren en zich respectvol naar anderen te gedragen. Zo kijken ze letterlijk en figuurlijk over grenzen heen.

Het ontwikkelen van een onderzoekende lerende houding begint op het Boni in de onderbouw. Vanaf de eerste klas doen onze leerlingen zowel beeldend, muzikaal en dramatisch onderzoek en ontwikkelen hun onderzoeksvaardigheden in een creatief proces. Door de doorlopende leerlijn binnen vakken zoals drama, muziek en kunst beeldend bouwt onze leerling deze vaardigheden verder uit. In de bovenbouw speelt ook CKV hierbij een rol. Dit is een zogenoemd 'ervaringsvak' waarbij de leerling door middel van activiteiten verschillende vormen van kunst en cultuur ervaart.

De verbondenheid met de wereld 'buiten de schoolmuren' wordt ook bewust gezocht. Er bestaat een actieve samenwerking met culturele partners en opleidingsinstituten. De leerlingen ondernemen een aantal culturele activiteiten zelf buiten schooltijd (zoals Atelier306) én binnen schooltijd, dankzij Boni+ en activiteitendagen. Als school bieden wij ook activiteiten aan in de vorm van een excursie. Hierdoor bieden wij verbreding binnen het vak door aandacht voor kunst buiten de 'comfortzone' van de leerlingen. Daarnaast ontstaat verdieping binnen het vak doordat leerlingen de kennis en vaardigheden verwerven die

nodig zijn om kunstuitingen in hun context te kunnen onderzoeken. Met interesse volgen we de recente onderzoeken over de relatie tussen kunstbeoefening en het puberbrein. Daarin lezen we steeds weer terug hoe belangrijk het is om actief en receptief aan kunstbeoefening te doen. Er worden bijvoorbeeld verbanden gelegd tussen taalontwikkeling, goed kunnen luisteren en muziekbeoefening (Mark Mieras).

Het Boni is sinds juni 2009 officieel lid van het ASP-netwerk van Unesco-scholen. Unesco streeft naar meer vrede in de wereld en vindt dat onderwijs, wetenschappen en cultuur daarvoor de basis moeten leggen. Internationale verbondenheid, verdraagzaamheid, vrede en solidariteit zijn belangrijke doelstellingen voor scholen met het Unesco-profiel. De scholen maken deel uit van een wereldwijd netwerk van ongeveer 9700 scholen. Unesco-thema's komen structureel en schoolbreed aan de orde in deze scholen. Wij proberen onze leerlingen vertrouwd te maken met de vier Unesco-thema's, te weten vrede en mensenrechten, intercultureel leren, wereldburgerschap en duurzaamheid. Dat gebeurt in vaklessen, thema's van de profielwerkstukken, projecten, internationalisering en andere binnen- en buitenschoolse activiteiten. Voorbeelden m.b.t. thema duurzaamheid zijn de designopdrachten bij kunst beeldend en techniek, het project *Grenzen* (een tentoonstelling rondom thema duurzaamheid in het kader van CKV) i.s.m. Utrecht Natuurlijk en Castellum Hoge Woerd en het Tiny House Project (in het kader van GeoFutureSchool). Intercultureel leren komt naar voren bij World Wide Music voor brugklassers i.s.m. TivoliVredenburg, lessen niet-westerse muziek, projecten levensbeschouwing en geschiedenis en de verschillende examenreizen zoals de kunstreis naar Madrid. Kunst is altijd breed verankerd geweest in de school; ook docenten van niet-kunsvakken organiseren sinds jaar en dag creatieve activiteiten. In het Lustrumboek *Boni 100 jaar – Méér dan een school* komt de verbondenheid van onze school met kunst en cultuur ook nadrukkelijk naar voren.

De Boni wingerd: alle leerlingen en personeelsleden met elkaar verbonden

2. Cultuureducatie op het Boni

Curriculum

Uitdaging is een sleutelwoord in ons curriculum. Vaardigheden ontwikkelen om verder te komen en de lat steeds hoger te leggen typeert onze benadering van de individuele leerling om verder te komen. Het kunstonderwijs in de onderbouw typeert zich als gedegen en ambachtelijk met voldoende ruimte voor verbreding en verrijking. Zo wordt aan de hand van vier verschillende kunstvakken een stevige, brede basis gelegd. Hierbij staan, naast de ontwikkeling van technische vaardigheden, ook de ontwikkeling van creativiteit en zelfredzaamheid centraal. Als verrijking kunnen de leerlingen, naast de vakken die vast in de lessentabel zitten, ook kiezen uit een ruim aanbod van Boni+ programma's.

Richting de bovenbouw wordt de leerling in groeiende mate uitgedaagd om op een procesmatige wijze zelf richting te geven aan het eigen creatieve leerproces.

Onderzoeksvaardigheden krijgen veel aandacht bij de kunstvakken in de bovenbouw en bij CKV. Dit procesgericht werken waarin ruimte is om fouten te maken, fouten durven maken en het leren omgaan met onzekere situaties zijn ook bij de niet-kunstvakken van belang om het leren te bevorderen. Uiteindelijk streven we bij leerlingen naar een lerende en creatieve attitude. De opbouw van denkvaardigheden van kennisverwerving tot complexere denkvaardigheden komt aan bod bij het theorievak kunst algemeen, onderdeel van het vak kunst beeldend en kunst muziek. We willen leerlingen leren om vanuit meerdere perspectieven te denken. De context van kunstwerken en de verschillende functies van kunst kunnen hierbij helpen. Opdrachten in de kunstlessen bij kunst beeldend worden geïntroduceerd met werk en achtergronden van kunstenaars. Leerlingen kunnen bij ons op school met alle profielen een kunstvak (KUBV of KUMU) als examenvak kiezen. We beschikken over goed geoutilleerde vaklokalen. In de praktijk blijkt dat veel leerlingen met een bètaprofiel kiezen voor kunstvakken in de bovenbouw.

Expositie kunst beeldend in de aula

Bonirooster

Met het nieuwe Bonirooster krijgt de leerling meer verantwoordelijkheid en eigenaarschap over het eigen leerproces. Naast de reguliere lessen kiest iedere leerling minimaal drie flexuren per week. Hierbij maakt de leerling, zolang met begeleiding van de coach, de afweging of er behoefte is aan een coachgesprek, extra vakondersteuning (flex_vak), een flex-leesuur of aan meer verrijking en verdieping (Boni+). In de flex_vak-uren krijgt de leerling extra uitleg of ondersteuning en is er ruimte om onder begeleiding van een vakdocent in het vaklokaal aan opdrachten te werken. Het lezen van literatuur wordt bevorderd tijdens de flex-leesuren. Omdat leerlingen voor de kunstvakken veelal afhankelijk zijn van het werken of repeteren in een vaklokaal, bieden wij vanuit de kunstvakken extra veel flex_vak-uren aan. Deze open atelier- of werkplaatsuren zijn erg populair onder de leerlingen.

Boni+ biedt ruimte voor verdiepende, creatieve opdrachten. In deze cursussen van ongeveer zes weken heeft de leerling de kans om dingen te leren of te maken die in de normale vaklessen niet aan bod komen. Hier zit ruimte voor alle docenten om op een creatieve wijze om te gaan met hun eigen vakinhoud. De sectie geschiedenis heeft binnen Boni+ ruimte gevonden om te kijken naar feit en fictie van historische films. Verder wordt er een muurschildering gemaakt, worden er danslessen aangeboden, yoga beoefend, kluisjes beschilderd, en nog veel meer. Ook biedt dit de mogelijkheid om een kunstprogramma aan te bieden aan jaarlagen die geen kunstvak in hun vakkenpakket hebben. Zo zijn er een aantal Boni+ programma's vanuit de kunstsecties ontwikkeld specifiek gericht op de onderbouw gymnasium en 4vwo. Ook Boni+ is zeer populair onder leerlingen en zorgt ervoor dat ons nieuwe schoolgebouw nog meer kunst gaat 'ademen'.

Boni Cultuurdagen

Zoals in ons ambitieverslag is terug te lezen starten wij in schooljaar 2023-2024 in het kader van CKV met de *Boni Cultuurdagen* voor 5vwo. De CKV-lessen verdwijnen voor deze jaarlaag uit het rooster en maken plaats voor twee cultuurdagen. Tijdens deze dagen kiezen de leerlingen uit verschillende, vakoverstijgende thema's. Aan deze thema's zijn diverse workshops en masterclasses gekoppeld. De eerste jaren zullen de workshops voornamelijk worden verzorgd door externe professionals, maar wij willen collega's uitdagen om mee te denken over de invulling van deze dagen om zo tot een eigen, vakoverstijgend programma te komen.

Examenreizen

De 5havo- en 6vwoleerlingen kunnen kiezen uit een breed aanbod van verschillende examenreizen. Voor de gymnasiasten is er de vermaarde Rome-reis. De examenreis naar Madrid was de afgelopen 15 jaar geheel op het eindexamen kunst algemeen gericht: een reis waarin kunst en cultuur centraal staat, maar ook de eindexamenonderwerpen aan den lijven worden ondervonden dankzij vele musea-bezoeken. Docenten bereiden deze reis voor en geven ter plekke rondleidingen, gericht op de eindexamenstof. Leerlingen werken tijdens de reis in hun eigen dummy, waardoor prachtige visuele reisverslagen ontstaan. Vanaf schooljaar 2023-2024 zal de examenreis voor kunstleerlingen (en gemotiveerde leerlingen zonder kunstvak) Berlijn als bestemming hebben. Dit is overeenkomstig met de Unesco-doelstellingen van het Boni, gericht op duurzaamheid, waardoor wij zijn afgestapt van vliegreizen.

Tekenen in het park en in het museum tijdens de examenreis voor 5havo en 6vwo naar Madrid

Buitenschoolse activiteiten

Voor leerlingen die naast Boni+ nog meer verrijking zoeken, zijn er ook verschillende buitenschoolse activiteiten. Onze schoolkrant Stemmen bestaat al meer dan 80 jaar. Leerlingen die schilderkunstig nog een stapje verder willen gaan, kunnen in de avonduren op school onder begeleiding van een docent schilderen in het Atelier 306. Onze muzikale leerlingen kunnen hun talent op een aantal momenten in het jaar ten gehore brengen, bijvoorbeeld tijdens het Adventsconcert of de bandjesavond Boni Live! We koesteren een lange en bloeiende toneeltraditie op onze school. De toneelgroep Tablo zet ieder jaar weer toneel van hoog niveau op de planken. Complexiteit wordt niet geschuwd. Primeur is een muziektheatergezelschap van onderbouwleerlingen dat met zijn producties het publiek jaarlijks weet te verrassen. De producties van Tablo worden geregisseerd door een externe professionele regisseur. Stukken die op geheel eigen Boni-wijze het daglicht zagen waren klassiekers als Goethes *Faust*, *Under the Milkwood* van Dylan Thomas, *Een Midzomernachtsdroom* en *Kassandra* maar ook stukken die gaandeweg het acteerproces ontstonden, zoals bijvoorbeeld *Als je maar hard genoeg rent*. Aan deze producties werken veel leerlingen mee. Uiteraard zijn er de spelers en vaak ook de dansers die hun talenten laten zien. Daarnaast is er een groep leerlingen die met beeld, licht en geluid voor een bijna professionele ondersteuning zorgt.

Boni leerling toneel in de jaren 30

3. Samenwerkingen

Zoals eerder genoemd is verbondenheid een kernwaarde van Boni-onderwijs. Deze verbondenheid vertaalt zich in samenwerkingen binnen en buiten de school. In het bijzonder lichten wij twee recente samenwerkingen van Tablo uit.

Onze Bonileerlingen van Tablo zijn speciaal uitgenodigd door Theatergroep Aluin voor hun voorstelling *Metamorfosen*, in hun theater Villa Concordia. Theater Aluin was aan het einde van hun repetitieproces en vroeg onze leerlingen, als jonge “collegaspelers” zijnde, als testpubliek bij hun try-outs. Deze samenwerking kwam tot stand nadat onze leerlingen hun voorstelling *Voorjaarsontwaken* in april 2022 speelden in Villa Concordia. Aluin nodigde de leerlingen uit in een nagesprek om ervaringen en gedachten over de try-out uit te wisselen. De leerlingen kregen ook alle gelegenheid om vragen te stellen aan de regisseur en spelers. Zowel de Tablospelers uit 2022 als de nieuwe Tablogroep van 2023 waren uitgenodigd voor deze uitwisseling.

Een ander mooi voorbeeld van samenwerking is ontstaan binnen het begeleidingsprogramma van nieuwe docenten. Met behulp van regietheater (een vorm van rollenspel en trainingsacteren) worden nieuwe docenten getraind door ervaren docenten én door leerlingen. Een aantal Tablo-spelers repeteren voor deze vorm van regietheater, waardoor nieuwe docenten optimale leerervaringen krijgen door deze veilige oefensituaties. Hieronder een overzicht van de verschillende samenwerkingen binnen en buiten de school

Samenwerkingen binnen de school

- ‘Tiny houses’ bij de vakken aardrijkskunde en techniek tweede klassen.
- Boni-Actie / BONI DOET GOED-dag
- PWS onderzoeken, kunst beeldend en kunst muziek met biologie, natuurkunde, filosofie, wiskunde
- Boni+ Botanisch tekenen – biologie en kunst2D
- Boni+ Componeren

Externe samenwerkingspartners

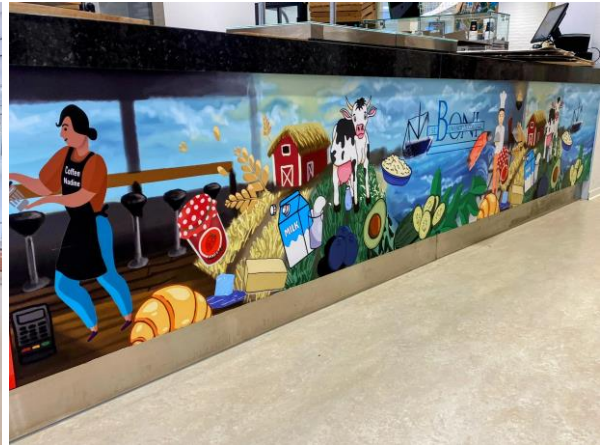
- TivoliVredenburg
- Stadsschouwburg Utrecht
- Fort van de democratie
- Louis Hartlooper Complex
- Centraal Museum
- Bibliotheek Utrecht
- Theatergroep Aluin
- Theatergroep Playback
- Kunst Centraal
- Klein Kunstig
- Museum Catharijneconvent
- Nederlandse Bach vereniging
- Nederlands Film Festival
- Hole in One Music
- Theater Utrecht
- Okwaro (Raples.nl)
- Rijksmuseum Amsterdam

Winnaars hip-hop battle in het Duitsland Instituut

- STT-producties
- Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
- Utrecht Natuurlijk
- Castellum Hoge Woerd
- MasterPeace
- Munir de Vries Illustratie

Deze instituten hebben expertise in huis die wij niet hebben en die complementair is aan ons onderwijsaanbod.

Kunst door leerlingen in de aula

4. Communicatie

Communicatie naar collega's

- Informatie/mededelingen via e-mail, sectieoverleg en kunstvakoverleg.
- Aankondiging van kunstzinnige activiteiten via Boniberichten en via posters/flyers.
- Aankondigingen hangen ook op het fysieke prikbord en het digitale mededelingenbord in de personeelskamer.
- Aandacht voor leren als creatief proces in de BoniBerichten.
- Ludieke attentie van de cultuurcoördinatoren in de postvakjes van medewerkers 'Kleur eens buiten de lijntjes'.

Communicatie naar leerlingen

- Toekomstige Bonileerlingen krijgen tijdens de Open dag, via een Boni-brochure en via de Bonisite informatie over cultuuronderwijs op het Boni.
- Leerlingen 4vwo CKV ontwierpen voor de open dag in januari 2023 flyers "Boni als cultuurprofielschool".
- Bij een actief schoolleven past een alerte journalistiek. Het schoolblad Stemmen verschijnt vier maal per jaar. De lezer treft er niet alleen zakelijke informatie in aan; ook staat de redactie klaar voor de broodnodige nuancering van het een en ander. Kortom: Stemmen is een medium dat de stem van onze leerlingen laat horen.
- Mededelingen, studiewijzers, opdrachten en lesmateriaal worden gecommuniceerd via de vaklessen en via Teams.

- Aankondiging van binnenschoolse kunstzinnige activiteiten vindt plaats in de les, via Teams, via posters/flyers als ook op de Bonisite. Steeds vaker wordt het digibord in de hal gebruikt om wervende filmpjes af te spelen.
- Aankondiging van buitenschoolse kunstzinnige activiteiten vindt plaats in de les, via de Bonisite, posters/ flyers en via Teams.
- Voor de exposities van KUBV in aula ontwerpen leerlingen zelf de poster/flyer die binnen de school wordt verspreid.
- Aankondigingen en agenda via het digitale mededelingenbord in de entreehal.

Communicatie naar ouders

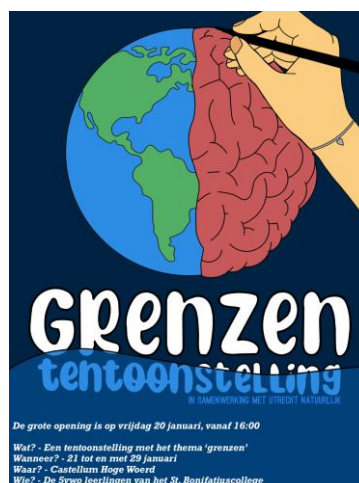
- Ouders van toekomstige Bonileerlingen krijgen informatie tijdens de open dag, open avond, via de Bonibrochure en via de Bonisite. Boni als cultuurprofielsschool wordt benadrukt door flyers (ontworpen door leerlingen CKV) en banners door het gebouw heen. De voorlichting wordt verzorgd door de cultuurcoördinatoren.
- Ouders worden over kunstzinnige activiteiten geïnformeerd en uitgenodigd via brieven en mails.
- Op de Bonisite en sociale media kunnen ouders zien wat er op het Boni speelt.
- Het Boni Ouderbulletin, een uitgave van de ouderraad, wordt driemaal per jaar tegelijk met de rapporten aan de leerlingen mee naar huis gegeven.

Communicatie naar buitenwereld

- Boni website <https://boni.nl>
- Instagram (*bonifatiuscollege*)
- Facebook <https://www.facebook.com/bonifatiuscollege/>
- LinkedIn <https://nl.linkedin.com/company/st-bonifatiuscollege>
- Website Atelier 306 <http://atelier306.com/blog/>
- Schoolportret VCPS <https://www.cultuurprofielsscholen.nl/voortgezet-onderwijs/schoolportretten/st-bonifatiuscollege/>
- Lustrumboek Boni 100 jaar - *Méér dan een school*
- Voor toekomstige leerlingen en hun ouders zijn er de Open dag en open lesmiddagen inclusief kunstlessen 2D en 3D.

Communicatie naar culturele partners

- Communicatie met cultuurpartners verloopt telefonisch of per e-mail. Na afloop is er een evaluatiemoment.

Posters voor exposities,
ontworpen door leerlingen

5. Voorwaarden

Op het Boni zijn de volgende geledingen betrokken op het gebied van cultuureducatie:

1. Vaksecties
2. Cultuurcoördinatoren
3. Afdelingsleiders
4. Schoolleiding

Vaksecties

Vanuit de vakinhoud worden culturele activiteiten vastgesteld en uitgevoerd door de bijbehorende vakleerkrachten. Een voorbeeld: de sectie CKV organiseert een excursie naar Antwerpen voor 4vwo. In Antwerpen bezoeken de leerlingen onder meer de beeldentuin Middelheim. Daarnaast bedenkt elke CKV-docent een activiteit in de stad voor de eigen klas. Duidelijk is dat vaksecties en vakleerkrachten de spil vormen van cultuureducatie op de school. Met hun kennis, ervaring en inzet staat of valt het aanbod van kunst en cultuur op het Boni. Daarbij staat *kwaliteit* centraal: wij maken bijvoorbeeld in de onderbouw heel duidelijk het onderscheid tussen kunst2D en kunst3D, waardoor wij de ambachten van beide vakken goed tot hun recht kunnen laten komen. Doordat wij dit onderscheid aanbrengen, leveren de bovenbouwleerlingen hoge kwaliteit werk af bij kunst beeldend.

Maar ook bij niet-kunstvakken komen culturele opdrachten aan bod. We lichten hieronder enkele voorbeelden uit:

- Natuurkunde: Een kamp voor 4vwo in een historische context: het leven en de ontdekkingen van Galileo Galilei.
- Wetenschapsgeschiedenis bij biologie.
- Nederlands bezoekt de Dag van de Literatuur met 5vwo.
- Geschiedenis: bezoek aan Kamp Vught voor klas 3.
 - Klas 1: bezoek aan het Archeon
 - Klas 3: bezoek aan Kamp Vught of Amersfoort
 - Klas 4: bezoek aan het Binnenhof (ism Prodemos o.a. een bezoek aan Tweede Kamer)
 - Klas 5: bezoek aan het Catharijne Convent
 - Klas 6: examenreizen, leerlingen kunnen o.a. kiezen uit Polen (Krakau en Auschwitz) of Normandië en misschien nog Wenen in de toekomst.
- Bij Levensbeschouwing speelt cultuur een centrale rol, zij wordt gebruikt als inspiratie in de vorm van voorbeelden van muziekstukken, kunstwerken, gedichten, literatuur. Via de levensbeschouwingen leren leerlingen culturen kennen (van Hindoe-kunstwerken tot Soefi-gedichten), documentaires gebruiken als materiaal voor lessen, er worden veel verhalen verteld.

Naast opdrachten waarbij cultuur centraal staat, wordt ook creativiteit veel aangesproken tijdens de vaklessen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Nederlands houdt voorleeswedstrijden in de brugklas,
- Creative writing en vlogs maken bij Engels,
- Storytelling en roleplaying bij Engels,
- Rap maken voor 3H bij Duits, een groep heeft dit jaar landelijk gewonnen met de beste rap.

- Bij biologie ontwikkelen leerlingen uit 4V een eigen spel om de stikstofkringloop beter te leren begrijpen.

Sectievergaderingen zijn ingepland op de dinsdagmiddagen. Naast vergaderingen met de vaksecties zijn er bijeenkomsten met docenten van alle kunstvakken samen. De docenten kunst muziek- en kunst beeldend bovenbouw hebben intensief overleg omdat hun curricula samen oplopen.

Deskundigheidsbevordering is een vanzelfsprekend ontwikkelpunt binnen de vaksecties. Een interessante ontwikkeling hierin is dat twee collega's voor de docenten van een aantal secties (kunst beeldend, muziek, drama, CKV, filosofie) een dag 'Art Based Learning' hebben georganiseerd in Museum De Pont. Wij gaan van deze dag een jaarlijkse traditie maken, waarbij we elk jaar een andere sectie uitnodigen om zo'n dag met ons te beleven. Zo zal deze methodiek zich door de school verspreiden, en daarnaast een verbindende factor zijn voor collega's onderling.

Daarnaast volgen kunstdocenten diverse vakinhoudelijke nascholingen. De uitgangspunten en kernconcepten die zij hanteren m.b.t. het kunstonderwijs zijn voor ons een belangrijke inspiratiebron voor ons onderwijs. Daarnaast worden de nascholingen voor het vak CKV met grote regelmaat gevolgd door de CKV-docenten en kunstcoördinatoren. Docenten onderbouw bezoeken geregeld de docentmiddagen van musea. Docenten kunst2D volgen jaarlijks een zomertraining schilderen. De nieuwe cultuurcoördinator onderbouw volgt de cursus van Kunst Centraal en Mocca voor cultuurcoördinatoren. Zij houdt zich bezig met het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn voor de culturele activiteiten die georganiseerd worden door de cultuurcoördinatoren. Een aspect hiervan is het in kaart brengen van hoe de culturele activiteiten die momenteel worden georganiseerd, bijdragen aan onze kernwaarden. Zie ook bijlage 15. Lopend onderzoek CuCo door Sigrid van der Mersch.

Cultuurcoördinatoren

Op het Boni zijn 3 cultuurcoördinatoren: één voor de onderbouw, deze richt zich specifiek op de organisatie van culturele activiteiten (losstaand van vakken) in alle jaarlagen van de onderbouw. Zo is er jaarlijks voor elk leerjaar in ieder geval een voorstelling, buiten het curriculum om. Het schooljaar 2022-2023 zijn dit er meer, gericht op de thematiek die nu speelt, mede mogelijk gemaakt vanuit de NPO-gelden. Daarnaast zijn er twee cultuurcoördinatoren die zich richten op de bovenbouw. Cultuurcoördinatoren –bovenbouw zijn sterk verbonden met de sectie CKV. Eén van de cultuurcoördinatoren- bovenbouw beheert de cultuurkaartgelden (*budgethouder*). De cultuurcoördinatoren proberen verbindingen te leggen tussen de culturele projecten van verschillende vakken. Het beleid is erop gericht om meer integratie tussen de vakken schoolbreed te stimuleren.

Afdelingsleiders

In de onderbouw wordt door de cultuurcoördinator onderbouw in goed overleg met de afdelingsleiders bijpassende voorstellingen gezocht. De afdelingsleiders geven hierbij aan wat zij belangrijk vinden om in hun eigen afdeling aandacht aan te schenken, bijvoorbeeld de voorstelling *Kleurles* in klas 2, gericht op racisme. Omdat veel culturele activiteiten zich buiten de school afspelen, zijn afdelingsleiders veelal in praktische zin betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van excursies e.d. Het belang van goed overleg tussen organiserende secties/leerkrachten en afdelingsleiders kan niet onderschat worden. Hier

moet worden gedacht aan roosterkwesities, afspraken over te hanteren gedragscodes tijdens excursies e.d. Wij vinden het een goede ontwikkeling dat afdelingsleiders ook zelf aanwezig zijn bij culturele activiteiten die specifiek voor hun afdeling betekenisvol kunnen zijn.

Directie

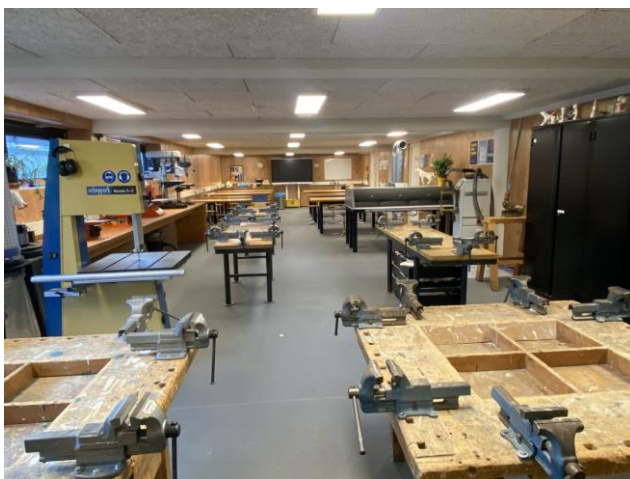
Het faciliteren en ondersteunen (in de ruimste zin van het woord) van cultuurbeleid is de rol van de directie. Zij heeft het financiële overzicht en benadrukt het belang van de kunstvakken. Leren als creatief proces is bij de kunstvakken vanzelfsprekend en zou kunnen doorwerken in het leren bij andere vakken. We werken aan het leren als creatief proces en om dat in de school als geheel herkenbaar te maken. Regelmatig komt dit naar voren in onze interne mededelingenblad en tijdens studiedagen.

De rector overlegt op regelmatige basis met de cultuurcoördinatoren. Gestelde doelen wordt geëvalueerd, planningen worden gemaakt en nieuwe lijnen worden uitgezet. Het cultuurprofielplan wordt jaarlijks bijgesteld en zal vanaf volgend schooljaar ook terugkomen in de sectiewerkplannen. De rector is ook nauw betrokken bij het lidmaatschap van de Vereniging Cultuurprofiel scholen. Dit komt onder andere naar voren in haar aanwezigheid tijdens verschillende bijeenkomsten van de VCPS.

Tot slot regelt de rector samen met de cultuurcoördinatoren en het hoofd financiën de aanvraag van de jaarlijkse culturele gemeentesubsidies.

Het vernieuwde schoolgebouw

Sinds de grootse verbouwing zijn de lokalen van de kunstvakken (grotendeels) geclusterd. Secties hebben hiervoor gekozen om nauw te kunnen samenwerken. Techniek is boven de kunstvaklokalen te vinden. De samenwerking met techniek wordt zo meer vanzelfsprekend. De sectie muziek heeft twee vernieuwde lokalen met oefenruimtes. De sectie drama heeft haar intrek genomen in een nieuw vaklokaal met een heus vlakke vloertheater. Als docenten hebben wij veel inspraak gehad bij het ontwerpen van onze vaklokalen: de lokalen zijn goed toegerust en de indeling ervan is (waar mogelijk) volgens onze wensen.

De vernieuwde vaklokalen voor kunst beeldend en drama

Het nieuwe gebouw biedt mogelijkheden als het gaat om vakoverstijgend onderwijs. Zo zijn er zijn werkpleinen waar leerlingen onder toezicht van docenten en/of onderwijsassistenten aan (vakoverstijgende)projecten kunnen werken. De mogelijkheden hiervan gaan wij nog ontdekken. We hechten aan de zichtbaarheid van de kunstvakken, je hoort en ziet ons overal in het gebouw. In alle gangen hangen kunstwerken aan de muur of staan sokkels met werk van leerlingen. Tussen de kluisjes zijn vitrines geplaatst waar werk van leerlingen wordt geëxposeerd. Deze zichtbaarheid wordt nog eens extra gestimuleerd door de Boni+programma's, waarin bijvoorbeeld muurschilderingen worden gemaakt en kluisjes worden beschilderd. In de nieuwe aula zijn faciliteiten aangebracht voor het opvoeren van theatervoorstellingen, waarbij de grote trap dienst doet als een publiekstribune. Ook is er voldoende ruimte om viermaal per jaar een expositie van kunst beeldend plaats te laten vinden.

Leerlingen aan het schilderen in en rond de school

Financiering

De kunstvakken krijgen, net als andere secties, ieder een eigen sectiebudget. Dit budget wordt beheerd door de sectievoorzitter en is door de sectie vrij in te zetten voor de aanschaf van gereedschap en verbruiksmaterialen.

Culturele activiteiten worden voornamelijk betaald uit het cultuurbudget van de cultuurkaart. Waar nodig wordt dit aangevuld met gemeentelijke subsidie en/of een ouderbijdrage. De cultuurcoördinator bovenbouw (Carolien Zeeman) is budgethouder van de cultuurkaart. Zie voor meer informatie, bijlage 9. Overzicht Cultuurkaart.

7. Bijlagen

1. Brief VCPS toetredingsvisitatie
2. Reflectieverslag
3. Ambitiematrix
4. Analyse zelfevaluatie leerlingen en medewerkers
5. Taakomschrijving cultuurcoördinatoren
6. Urentabellen
7. Leerlingaantallen kunstvak bovenbouw
8. Overzicht cultuurkaart
9. Schoolplan 2020-2024
10. Concept inspectierapport Willibrord 2020
11. Schoolgids 2022-2023
12. Boni+gids periode 3 en 4 schooljaar 2022-2023
13. Sectiewerkplan kunst beeldend, CKV, muziek en drama
14. Lopend onderzoek CuCo door Sigrid van der Mersch
15. Flyer gemaakt door leerlingen uit 4vwo